

POSTANOWIENIE

Dnia 30 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Kowalski

w sprawie z powództwa R. C.
przeciwko M. C.
o ustanowienie rozdzielnosci majątkowej,
na posiedzeniu niejawnym 30 stycznia 2023 r.
w Izbie Cywilnej w Warszawie,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanej
od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie
z 18 czerwca 2021 r., sygn. akt III Ca 93/21,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z 18 czerwca 2021 roku, w sprawie z powództwa R. C. przeciwko M. C. o ustanowienie rozdzielnosci majątkowej należy podnieść, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, o przede wszystkim publicznoprawnym celu (postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 października 2020 r., II CSK 670/19; z 24 lutego 2016 r., V CSK 488/15). Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem powszechnym trzeciej instancji, zaś

skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie. Rolą skargi kasacyjnej nie jest korygowanie wszelkich orzeczeń sądowych zawierających uchybienia, lecz ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój orzecznictwa i prawa pozytywnego.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych, budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżąca przytoczyła przesłanki z art. 398⁹ § 1 punkt 1 i 4 k.p.c., tj. istnienie istotnego zagadnienia w sprawie oraz oczywistą zasadność skargi.

Przedstawienie okoliczności, uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne, polega na sformułowaniu samego zagadnienia oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także, na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie SN z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 marca 2010 r., II UK 363/09 i z 12 marca 2010 r., II UK 400/09).

Skarżąca wskazała, że zagadnienie prawne sprowadza się do wyjaśnienia problemu czy pomimo ustalenia w sprawie istnienia ważnych powodów, o których mowa w art. 52 § 1 k.r.o., przemawiających za ustanowieniem przez sąd ustroju

rozdzielności majątkowej małżeńskiej, w sytuacji, kiedy ustanowienia rozdzielności majątkowej małżeńskiej domaga się strona, która zawiniła stanowi separacji faktycznej, jednocześnie przejęła cały majątek w zarząd pozbawiając drugą stronę - słabszą ekonomicznie dostępu do majątku wspólnego i wszelkich pożytków z niego płynących sąd rozpoznający sprawę może na zasadzie art. 5 k.c. oddalić powództwo w całości, udzielając tym samym ochrony prawnej interesom małżonka słabszego ekonomicznie, chroniąc go przed dalszym pokrzywdzeniem.

Problem ten nie jest problemem nowym. W orzecznictwie Sądu Najwyższego dopuszcza się wyjątkowo uwzględnienie winy małżonka - powoda oraz takich wartości, jak dobro rodziny oraz dobro pozwanego małżonka, w ramach oceny dochodzonego żądania z punktu widzenia zasad współżycia społecznego, do których odsyła art. 5 k.c. (zob. wyroki SN z 8 maja 2003 r., II CKN 78/01 i z 12 maja 2021 r., I CSKP 89/21). Nadto przedstawione przez pozwaną zagadnienie nie odnosi się do stanu faktycznego ustalonego w sprawie. Z ustaleń sadu meriti nie wynika bowiem, że powód domagający się ustanowienia rozdzielności majątkowej małżeńskiej „zawinił stanowi separacji faktycznej” i jednocześnie „przejął cały majątek w zarząd pozbawiając drugą stronę - słabszą ekonomicznie dostępu do majątku wspólnego i wszelkich pożytków z niego płynących”. Interes publiczny, którego urzeczywistnieniu służy w szczególności skarga kasacyjna, wymaga, aby proponowane istotne zagadnienie odnosiło się zarówno do okoliczności rozpoznawanej sprawy, jak i spraw podobnych. To zaś wymaga argumentacji, która nie stanowi wyłącznie próby polemiki z motywami i stanowiskiem Sądu ad quem w rozpoznawanej sprawie (zob. postanowienie SN z 1 kwietnia 2022 r. I CSK 637/22).

Oparcie wniosku na przesłance oczywistej zasadności wymaga wykazania przez skarżącego niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka (*prima facie*), bez konieczności pogłębionej analizy, sprzeczności wykładni lub zastosowania prawa materialnego lub procesowego z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07; z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07; z 9 maja 2008 r., II PK 11/08; z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08).

Skarżący powinien zawrzeć w skardze wyodrębniony wywód prawny wskazujący, w czym przejawia się oczywistość naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego (zob. postanowienia SN: z 5 września 2008 roku, I CZ 64/08 z 19 grudnia 2001 roku, IV CZ 200/01; z 9 czerwca 2008 roku, II UK 37/08).

Oczywistej zasadności skargi kasacyjnej skarżąca upatruje w naruszeniu prawa materialnego „o czym była mowa powyżej”. Skarżąca nie przedstawiła żadnego wyводу prawnego wskazującego na czym polegało oczywiste naruszenie prawa. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz z uzasadnieniem jest odrębną konstrukcyjnie i funkcjonalnie częścią skargi kasacyjnej i nie jest rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie w innych częściach skargi argumentów na uzasadnienie podniesionych w nim twierdzeń (zob. postanowienie SN z 31 stycznia 2022 r. I CSK 94/22). Uznaniu, że zaskarżony wyrok w sposób oczywisty narusza art. 5 k.c. sprzeciwia się ustalenie przez sąd meritii, że podejmowane przez małżonków działania wymierzone były przeciwko interesom majątkowym współmałżonka a działania stron cechuje nie tylko wysoka złośliwość względem siebie, ale przede wszystkim celowe nieuwzględnianie zdania drugiego z nich w sposobie dysponowania ich majątkiem.

Dodać należy, że przesłanki wskazane przez skarżącą a uregulowane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. wykluczają się, gdyż skarga kasacyjna nie może być uznana za oczywiście uzasadnioną, jeżeli o występowaniu tej przesłanki miałoby świadczyć naruszenie przepisów prawa, których wykładnia nasuwa tak duże wątpliwości, że konieczne jest ich wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy w ramach sformułowanego w tej sprawie zagadnienia prawnego. Albo jest tak, że w sprawie są istotne wątpliwości prawne, wobec czego jej rozstrzygnięcie nie jest oczywiste, albo nie ma żadnych wątpliwości tego rodzaju, a występują rażące uchybienia wytknięte w skardze, świadczące o jej oczywistej zasadności (postanowienie SN z 21 stycznia 2022 r., I CSK 1285/22).

W tym stanie rzeczy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

